

Heilige Lucas van Simferopol

Geest, Ziel en Lichaam

Gozalov Books
Den Haag

Deze publicatie heeft de zegen
van Zijne Eminentie Simon,
Aartsbisschop van Brussel en België
en van Den Haag en Nederland

ISBN: 978-90-79889-42-6

De oorspronkelijke titel van het boek is 'Дух, душа и тело' en de tekst komt van de website <http://lib.pravmir.ru/library/readbook/911>

Redacteur: M. Tooneman
Vertalers: M. Tooneman en G. Kochibrolashvili MSc
Ontwerp: G. Kochibrolashvili MSc en M. Tooneman

Afbeelding op de kaft: foto van de Heilige Lucas.
Er werd gebruik gemaakt van de Nieuwe Bijbel Vertaling druk 1959 en de Statenvertaling (Jongbloed-editie), met dank aan Biblija.net (NL).

Verbeterde uitgave
November 2013

© Gozalov Books, Den Haag, 2013
Tel.: 070-352 15 65
E-mail: gozalovbooks@planet.nl
Website: www.hetsmallepad.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook worden opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Hoofdstuk 1. Welke conclusies kunnen wij trekken uit de huidige wetenschap	9
Hoofdstuk 2. Het hart als orgaan van het kennen van het Hoogste	18
Hoofdstuk 3. Het brein en de geest. De geest in de natuur	42
Hoofdstuk 4. De geest van planten en dieren	58
Hoofdstuk 5. De ziel van dieren en de ziel van de mens	65
Hoofdstuk 5. De geest is niet onvoorwaardelijk verbonden met lichaam en ziel	79
Hoofdstuk 7. Bovenzinnelijke geestelijke vermogens.....	93
Hoofdstuk 8. Over de innerlijke mens	111
Hoofdstuk 9. Onsterfelijkheid.....	120

VOORWOORD

De auteur van dit boek, de Heilige Lucas de Belijder (zijn wereldlijke naam was Valentin Voino-Yasenetsky), is een Russische heilige uit de twintigste eeuw. Hij werd geboren op 27 april 1877 te Kertj, Krim en is ontslapen in de Heer op 11 juni 1961 te Simferopol, Krim. Hij stamt van een Witruisisch-Pools verarmd prinsengeslacht, en hij was aartsbisschop van de Russisch-Orthodoxe kerk en tegelijkertijd prominent arts, chirurg, wetenschapper, schrijver en kunstschilder.

Van jongs af aan was het zijn ideaal om de zwakken en zieken te dienen, en daarom beëindigde hij zijn veelbelovende studie aan de kunstacademie en studeerde als arts af aan de Universiteit van Kiev. Tot verbazing van iedereen zei hij "Ik studeerde geneeskunde met slechts een doel voor ogen: mijn hele leven in de provincie als arts voor de boeren." Hij werkte inderdaad enkele jaren onder zeer ongunstige omstandigheden als huisarts en chirurg in de afgelegen stadjes en dorpen van Rusland en Oekraïne, en redde levens en voerde spectaculaire operaties uit, vooral aan de ogen. Hij werkte in een militair ziekenhuis tijdens de oorlog tussen Rusland en Japan. Tegelijkertijd hield hij zich bezig met enkele wetenschappelijke onderzoeken van gevallen uit zijn praktijk, en maakte zich enkele Europese talen eigen om de Westerse vakliteratuur te bestuderen.

Zijn vernieuwende ideeën en geavanceerde operatietechnieken kregen brede erkenning in de Russische zowel als in de Europese geneeskundige wereld. Hij werd hoofd van de leerstoel chirurgie aan enkele instituten en werd vereerd met een aantal wetenschappelijke titels. Hij kreeg prijzen voor enkele van zijn geneeskundige wetenschappelijke werken.

Hij erfde de diepe religiositeit van zijn vader, en reeds vanaf zijn jonge jaren raakte hij bekend door zijn spontane publieke preken over de Christelijke weg en waarden.

Tijdens de zware beproevingen van de Russische kerk, toen de communisten in het land aan de macht waren gekomen en zich bezig hielden met een planmatige genocide van de geestelijken, vroeg Innocenty, Bisschop van Tashkent, hem om priester te worden. Hij willigde dit verzoek in en ontving de priesterwijding, waarbij de bisschop zijn toekomstige missie met de woorden van de Heilige Apostel Paulus definiëerde: "Uw werk is niet te dopen, maar om het evangelie te verkondigen." (1Cor 1:17)

In de loop der jaren, na het overlijden van zijn beminde vrouw, legde hij de monastieke geloften af en werd genoemd naar de Heilige Evangelist Lucas; daarna werd hij tot bisschop gewijd. Na vele vervolgingen door de Sovjet autoriteiten en veroordelingen op valse gronden en verbanning voor vele jaren naar Siberië, boven de poolcirkel, werd hij uiteindelijk vrijgelaten en hij eindigde zijn dagen als aartsbisschop van Simferopol en Krim. Bij alle beproevingen bleef hij zijn Russisch-Orthodoxe geloof en zijn principes trouw, en zette zijn werk als arts en wetenschapper voort ondanks de blindheid die hem de laatste jaren van zijn leven trof.

Dit boek bevat een prachtige verhandeling over God, de mens en het universum, geïnspireerd door de Heilige Schrift en de werken van wetenschappers, theologen en filosofen. Het is ook een praktisch boek, geheel in de geest van de vermaning van de heilige Woestijnvaders: "wees aandachtig voor jezelf" en helpt de mensen om via zelfkennis de juiste prioriteiten in hun leven te stellen.

Eens zei Aartsbisschop Lucas: "Wetenschap zonder religie is als de hemel zonder zon. Maar wetenschap gehuld in licht is een gedachte vol van Geest, die de duisternis van deze we-

reld met een helder licht doordringt.” In dit boek vindt men aanwijzingen omtrent de geheimen van het leven in het universum, de verre sterren en planeten, die Gods Geest aan de Heilige Lucas openbaarde.

Wij verwachten dat onze vertaling van zijn tweede werk over deze onderwerpen, getiteld “Wetenschap en religie”, rond het jaar 2015 wordt uitgegeven.

Marijcke Tooneman en Guram Kochibrolashvili MSc
Den Haag, juli 2011 – oktober 2013

Heilige Lucas de Belijder,
Aartsbisschop van Simferopol en Krim

“Want het woord Gods is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard en het dringt door, zo diep, dat het vaneenscheidt ziel en geest, gewrichten en merg, en het schift overleggingen en gedachten des harten.” (Hebr.4:12)

“En Hij, de God des vredes, heilige u geheel en al, en geheel uw geest, ziel en lichaam moge bij de komst van onzen Here Jezus Christus blijken in allen dele onberispelijk bewaard te zijn.” (1 Thess.5:23)

HOOFDSTUK 1. WELKE CONCLUSIES KUNNEN WIJ TREKKEN UIT DE HUIDIGE WETENSCHAP

We beginnen onze lezing over het onderlinge verband van het menselijk lichaam, ziel en geest vanuit vervlogen tijden. Tot het eind van de negentiende eeuw imponeerden de exacte wetenschappen door de nauwkeurigheid en precisie van hun verhandelingen. Nog niet lang geleden werden de voorname wetenschappelijke hypothesen als volkomen waar beschouwd. Slechts weinigen zagen de barsten in het kolosale bouwwerk van de klassieke natuurwetenschap. Echter, de grote wetenschappelijke ontdekkingen aan het eind van de vorige en het begin van deze eeuw deden de fundamente van dit bouwwerk opeens schudden en ze dwongen ons de belangrijkste concepten van de natuurkunde en de mechanica te herzien. Wetenschappers discussiëren nu over de principes, die het meest betrouwbare wiskundige kader leek te hebben. Iedere bladzijde van boeken zoals het diepzinnige werk “Wetenschap en Hypothesen” van Henri Pointcaré, vormen het bewijs hiervan. Deze beroemde wiskundige toonde aan dat zelfs de wiskunde gebaseerd is op een overvloed aan hypothesen en conventies. Een van zijn eminente collega-wiskundigen, Émile Picard, toont in een van zijn werken aan hoe onsamenhangend de theorieën zijn van de klassieke me-

chanica, de fundamentele wetenschap die er aanspraak op maakt de algemene wetten van het universum geformuleerd te hebben.

Ernst Mach formuleert een vergelijkbaar standpunt in "De Geschiedenis van de Mechanica": "De grondbeginselen van de mechanica lijken zeer eenvoudig, maar zij zijn in feite uitermate ingewikkeld; daar zij gebaseerd zijn op niet uitgevoerde of zelfs niet uit te voeren experimenten, en niet beschouwd kunnen worden als de axioma's van de wiskunde."

De natuurkundige Lucien Pointcaré schrijft: "Er zijn geen theorieën meer, die (in de huidige tijd) unaniem door onderzoekers geaccepteerd zouden worden; op het gebied van de wetenschap bestaat een duidelijke anarchie, geen van haar wetten wordt als echt noodzakelijk aanvaard. Wij zijn getuige van de afbraak van oude concepten, en niet van de voltooiing van wetenschappelijke werken. De ideeën die onze voorgangers het meest gefundeerd leken, worden herzien. Het verklaren van de verschijnselen op grond van de mechanica is verleden tijd. Over de grondslagen van de mechanica wordt getwist; nieuwe feiten doen de betekenis van de belangrijkste wetten wankelen."

Men kon 30-40 jaar geleden over de natuurkunde en de mechanica zeggen dat zij in een toestand van anarchie verkeerden, maar dit is nu niet meer het geval. Het openbreken van de belangrijkste theorieën en concepten van de natuurkunde heeft geleid tot nieuwe ideeën, die juister zijn en meer diepgang hebben. Die ideeën verwerpen de oude klassieke mechanica niet, maar zien haar als een benadering met duidelijk afgebakende grenzen van toepasselijkheid.

Er werd, bijvoorbeeld, ontdekt dat de klassieke mechanica niet meer geldig is voor de kleinste bekende deeltjes, moleculen, atomen, elektronen enz. en vervangen dient te worden door een nauwkeuriger en tegelijkertijd meer complexe en abstracte theorie: de kwantummechanica. De kwantumme-

chanica is niet geheel in tegenspraak met de klassieke mechanica, maar omvat haar als een benadering die toegepast kan worden op objecten met een massa boven een bepaalde grens.

Bovendien kunnen de processen, die gekarakteriseerd worden door een hoge snelheid, die de snelheid van het licht benaderen, niet goed beschreven worden met behulp van de klassieke mechanica, maar dienen vervangen te worden door de meer rigoureuze theorie van de relativistische mechanica, die gebaseerd is op de relativiteitstheorie van Einstein.

De wet van de onveranderlijkheid van de elementen is niet langer geldig, omdat de verandering van het ene element in het andere onbetwist bewezen is.

Het bestaan van elementen met hetzelfde atoomgewicht maar met niet identieke chemische eigenschappen is vastgesteld. Een dergelijke bewering zou een paar jaar geleden door chemici gehoord zijn (T. Svedberg).

De complexe structuur van het atoom werd bewezen, dus er is geen twijfel over de mogelijkheid dat zware atomen opgebouwd worden uit lichtere. In de laatste analyse lijken alle elementen opgebouwd te zijn uit waterstof atomen. Volgens deze hypothese bevat het helium atoom vier waterstof atomen dicht op elkaar. Op zijn beurt bevat het waterstof atoom twee deeltjes: een elektron en een proton.

Het atoom is niet langer de primaire materie-eenheid, want aangetoond werd dat het atoom complex is. Nu zijn de elektron en de positron de kleinste bekende deeltjes van de materie. Zij hebben dezelfde massa maar een verschillende elektrische lading: de elektron is negatief geladen, en de positron positief geladen.

Daarbij bevat de kern zwaardere deeltjes: protonen en neutronen. De massa van zo'n deeltje, die 1840 maal de massa van een elektron is, is bijna gelijk; een proton is positief geladen, en een neutron is elektrisch neutraal.

Onlangs werd ontdekt dat kosmische stralen die vanuit de interstellaire ruimte in de aardse atmosfeer komen, een verzameling onbekende deeltjes bevatten, waarvan de massa zeer gevarieerd is (van 100 tot 30.000 keer meer dan de massa van een elektron). Deze deeltjes hebben verschillende namen: mesonen, of mesotronen, varytronen e.a. Ook werd ontdekt dat deze deeltjes niet absoluut onveranderlijk zijn. Protonen kunnen in neutronen veranderen en vice versa; bij een botsing tussen elektronen en positronen kunnen ze ophouden te bestaan als deeltjes en worden ze omgezet in straling. Aan de andere kant kan een elektromagnetisch veld, onder bepaalde voorwaarden, "het leven schenken" aan een paartje, een elektron en een positron. De deeltjes die in kosmische stralen gevonden worden kunnen hun massa beduidend veranderen tijdens hun interactie met de atomen in de atmosfeer.

In moderne boeken over natuurkunde wordt "annihilatie" (de vernietiging van materie) het proces van de omzetting van een elektron – positron paartje in straling genoemd, en het tegenovergestelde proces wordt "materialisatie" genoemd.

Serieuze materialisten achten deze terminologie slechts voorwaardelijk aanvaardbaar, hij leidt tot een idealistische vertekening van de beschrijving van de werkelijkheid. Ze zeggen dat massa niet in energie wordt omgezet en vice versa, omdat zowel massa als energie eigenschappen zijn van de bijzondere werkelijkheid die materie heet, en de deeltjes die verschijnen begiftigd zijn met energie terwijl de energie begiftigd is met massa.

Deze laatste bewering is voor ons, die grootgebracht werden met de voorgaande natuurkundige theorieën, volkomen nieuw, hoewel we nog ver verwijderd zijn van het vieren van de overwinning op het materialisme.

We hebben niet het recht noch de bedoeling om de uiterst belangrijke prestaties van de moderne natuurkunde te gering-

schatten. Uit het feit dat de deeltjes hun massa kunnen veranderen, zoals de nieuwe deeltjes die gevonden zijn in kosmische stralen, of zichzelf kunnen vernietigen door omzetting in een elektromagnetisch veld, zoals elektronen en positronen, mag niet de conclusie worden getrokken dat materie verdwijnt, omdat het elektromagnetisch veld beschouwd kan worden als een andere toestand van materie.

Beide toestanden kunnen in elkaar omgezet worden net zoals de toestand van vloeistoffen veranderd kan worden in vastheid of gas. Deze veranderingen kunnen niettemin plaatsvinden op voorwaarde dat de energie constant is volgens de wet. Energie kan niet uit het niets verdwijnen of verschijnen. Alleen de toestand van de materie die de energie bevat kan veranderen, maar de totale hoeveelheid energie moet constant blijven.

Tegenwoordig verwerpen natuurkundigen de hypothese van een bestaande gewichtloze en "absoluut elastische" substantie, de ether, en vervangen het door de theorie van het elektromagnetische veld. Het elektromagnetische veld is geen substantie in de gewone mechanische zin van het woord, omdat het geen gewicht heeft, het is niet hard of elastisch in de gewone zin, het bestaat niet uit deeltjes, enz. Maar het is begiftigd met energie, dus in die zin dient het beschouwd te worden als een vorm van bestaan van materie. Het wordt voortgebracht door de bewegingen en interacties van elementaire deeltjes, elektronen e.a. Aan de andere kant werkt het elektromagnetische veld zelf in op de deeltjes en kan zelfs onder bepaalde voorwaarden maken dat ze ontstaan.

Het elektromagnetische veld heeft geen karakteristieken zoals gewicht, hardheid, elasticiteit enz. maar er zijn andere die zijn eigenschappen bepalen. Die karakteristieken zijn de intensiteit en de richting van de elektrische en magnetische krachten op verschillende punten in de ruimte.

De wetten die het elektromagnetische veld en zijn interactie met een geladen deeltje beschrijven is het onderwerp van een speciaal gebied van de natuurkunde – de elektrodynamica, en de wetten van beweging en interactie van materiële deeltjes bevatten een deel van de mechanica.

Alle producten van de ontbinding van materie worden uiteindelijk “geabsorbeerd” in de elektromagnetische velden. Ongeacht de soort van ontbindende materie en de ontbindende methoden, zijn de producten van de ontbinding altijd dezelfde. In het geval van de kern-desintegratie van radioactieve elementen, van de afgifte van een metalen oppervlak onder licht, van interactie producten in chemische of brandende processen, is het resultaat altijd hetzelfde met variaties in kwaliteit, hoeveelheid of snelheid. De materie desintegreert in elementaire deeltjes: neutronen, protonen, mesonen, elektronen, positronen enz. De beweging en interactie van deze deeltjes brengen het elektromagnetische veld voort, magnetische en elektrische oscillaties van verschillende frequentie, radiogolven, infrarode stralen, zichtbare straling, ultraviolette en gamma stralen.

Aan alle chemische reacties liggen elektrische verschijnselen ten grondslag, en men probeert alle andere krachten op basis daarvan te verklaren. Ontdekt werd dat licht ook een vorm van elektromagnetische energie is, en elektriciteit een corpusculaire structuur heeft. Elektriciteit werd voorzichtig en redelijk acceptabel vastgesteld door Milliken. Hij zegt: “Ik heb nooit geprobeerd antwoord te geven op de vraag wat elektriciteit is; ik ben tevreden met het vastgestelde feit dat wat het ook volgens zijn aard is, zijn hoeveelheid zal altijd een exact veelvoud van een bepaalde elektrische eenheid zijn.

Net zoals materie bestaat elektriciteit uit afzonderlijke eenheden, maar verschillend van die van materie, omdat al deze eenheden, voorzover dit gedefinieerd kon worden, volkomen gelijk zijn.”

De corpusculaire theorie van elektriciteit is een grote prestatie van de theoretische natuurkunde. Maar er kan niet gezegd worden dat elektriciteit, volgens zijn corpusculaire aard, ophoudt energie te zijn en zo iets wordt als materie. Natuurkundigen zeggen dat ook niet, zij beweren alleen maar dat energie een bepaalde massa heeft, en "massa" een immanente eigenschap van een bepaalde werkelijkheid is: materie. Dit is geen poging om materie en energie als hetzelfde te beschouwen; ongeacht hoe dicht de aard van elektriciteit bij die van materie staat, het blijft voor ons energie en het belangrijkste, voornaamste onderdeel van de atoomenergie.

Deze grondslag van het fysieke leven van de wereld is pas 300 jaar geleden bekend geworden, sinds de tijd van Volta. Duizenden jaren lang was elektriciteit de mensheid onbekend.

Pas 50 jaar geleden werd de wetenschap verrijkt met de kennis van nieuwe en uiterst belangrijke energievormen: radiogolven, infrarode straling, kathode straling, radioactiviteit en atoomenergie. Deze laatste (we kunnen ons nauwelijks voorstellen hoe groots en krachtig hij is) ondersteunt de gehele dynamica van de wereld, schenkt leven aan de niet verdwijnende onuitputtelijke thermische energie van de zon, en werd 300 jaar na de elektriciteit ontdekt.

Kunnen wij ervan uitgaan en zelfs zeggen dat er in het universum nog andere, onbekende energievormen zijn, die nog belangrijker voor de wereld zijn dan nucleaire energie?

34% van het zonnenspectrum is onzichtbaar. Slechts een klein segment van deze 34%, tw. de ultraviolette en infrarode stralen, worden bestudeerd, en de vormen die daaraan ten grondslag liggen worden nu beschreven. Zijn er redelijke argumenten te bedenken tegen de idee, zelfs de zekerheid, dat de ontelbare Fraunhofer lijnen vele geheimen verbergen, energievormen die wij niet kennen, die misschien zelfs verfijnder zijn dan elektrische energie?